

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 17 Stycznia r. s. 1827 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, dnia 6 stycznia.

(z Ruskiego Inwalida.)

Dzisiaj był zjazd do pałacu zimowego, dla złożenia powinszowania NAYJAŚNIEYSZYM CESARSTWU ICHMOŚĆ, i dla słuchania mszy świętej. Parada na dzień dzisiejszy przeznaczona, dla wielkiego prozu nie była.

— Dnia 7. —

Dzisiaj na placu pałacowym odbyła się parada całej Kawaleryi Korpusu Gwardyi, wyjąwszy półki Gwardyi kirysyerów i konnych strzelców.

Przez Naywyższy Ukaz J. C. M. do Kantoru Dworu pod 29 grudnia r. z., ze względu na odznaczające się zasługi Rzeczywistego Rady Tajnego, Hrabi Koczubeja, syn jego Lew, naylaskawiey mianowany kamer-paziem dworu J. C. M.

St. Petersburg dnia 5 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg.)

Przez ukaz pod d. 1 stycznia, wydany do Kantoru Dworu, NAYJAŚNIEYSZY CESARZ JEGOMOŚĆ, na okazanie swoich szczególnych względów, dla Jenerała piechoty Hrabiego Tolstego, raczył mianować jego córkę, Hrabiankę Alexandrę Tolstowną, panną honorową NAYJAŚNIEYSZYCH CESARZOWYCH.

— Przez inny Ukaz tężże daty, Jego CESARSKA MOŚĆ raczył mianować Hrabiankę Nataliją Tolstowną, panną honorową NAYJAŚNIEYSZYCH CESARZOWYCH.

— Medal złoty, wybity z okoliczności stoletniego obchodu założenia CESARSKIEJ Akademii nauk w St. Petersburgu, wyryty został przez Hrabiego Teodora Tolstego, wedle rysunku akademika Kellera. Z jednej jego strony, znajduje się wizerunek NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA JEGOMOŚCI, z napisem: NIKOŁAY PIERWSZY CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYI; odwrotna zaś strona, wyobraża Minerwę, otoczoną swojemi atrybutami, trzymającą w prawej ręce koronę, nad podwójnym popiersiem z wizerunkami CESARZÓW PIOTRA IGO I ALEXANDRA IGO; napis: Za-
tożycielowi i Dochowującym; u dołu: Cesarzka Akademia umiejętności w St. Petersburgu XXIX grudnia MDCCCXXVI. (Napisy te są po rossyysku).

W tymże dniu posiedzenia Akademii przyjęła z żywą wdzięcznością od Xięcia Sergiusza Soltykowa, Instrukcyą ułożoną z rozkazu CESARZOWEY KATARZINY II, do wychowania Ich CESARSKICH WYSOKOŚCI, Wielkich Xiążąt ALEXANDRA I KONSTANTEGO, a podpisaną przez JEY CESARSKĄ MOŚĆ. Kosztowny ten dar, będzie święcie zachowywanym przez akademię, wraz z instrukcyą, pisaną własną ręką tej Wielkiej Monarchini, aby mogła służyć za przewodnictwo Kommissyi, która się zajmowała ułożeniem projektu do nowego kodexu praw.

— Dnia 7 —

(z tężże gazety.)

Podług przełożenia Rady Państwa, potwierdzonego przez NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA, a wydrukowanego w pierwszym Nrze Gazety Senackiej, kurs prawny rubla srebrnego,

w pobieraniu opłat celnych, postanowiony jest na rok 1827, trzy ruble sześćdziesiąt kopiejek assyg.

Radca kollegialny Meller, mianowany został prezydentem izby skarbowey tomskiej, i otrzymał z tej okoliczności rangę radcy stanu.

Kollegialny assessor Panajew, zostający przy ministeryum oświecenia narodowego, mianowany został naczelnikiem 1go oddziału departamentu udziałów.

NAYJAŚNIEYSZY CESARZ JEGOMOŚĆ raczył mianować radcami handlowymi, kupców i gildy, dla zachęcenia ich usiłowań ku podniesieniu naszego handlu, tak za granicą, jako i w kraju: Ponomarewa, Czaplina i Meżujewa w St. Petersburgu; Sawina w Ostaszewie, Filatowa w Rżewie i Popowa w Semipalatynsku.

Przez Ukaz pod d. 23 zeszłego grudnia, Rządzący Senat ogłosił uznanie P. Hugues Valade, w tytule wice-konsula francuzkiego w St. Petersburgu, wzywając władze miejscowe, do dawania wszelkiej pomocy i protekcyi, w razie słusznego z jego strony wymagania.

Na przełożenie Rady Kawalerskiej Orderu wojskowego s. Jerzego, Wielkiego Męczennika i Zwycięzcy, Naymiłosciwiey mianowani w dniu 26 przeszłego listopada Kawalerami tegoż orderu 4tey klasy, za nienaganne wysłużenie lat 25ciu, od otrzymania rangi ober-oficerskiej. (Ciąg 2gi).

Półkownicy liczący się w polowej artylleryi: znajdujący się przy arsenale sanktpetersburskim w wydziale technicznym pomocnik dowódcy arsenału Dymitr Skorodul, i członek moskiewskiego artyllerycznego Depo Alexy Ostrowski 2gi; liczący się w kawaleryi sanktpetersburski policmeyster Karol Derszau; dowódca 4go półku morskiego Iodor Timczenko-Ruban; uwolnieni ze służby półkownicy: półku pieszego kabardyńskiego Bazyli Buthakow, i z półku grenadyerskiego Xięcia Meklemburskiego Pawła Emelian Tolmaczew 2gi; kapitan 1szej rangi, główny dozorca szpitalow morskich w Kronsztacie i Oranienbaum Józef Abramow; podpółkownicy: korpusu 2go kadeckiego Nikołay Obolianinow, policmeyster korpusu moskiewskiego kadeckiego Kozma Dekoński 2gi, dowódca półku pieszego kuryńskiego Piotr fon-Disterlo 1szy, dowódca batalionu 2go półku pieszego krymskiego, Joachim Stremouchow 3ci, uwolniony ze służby były dowódca witebskiego pieszego półku Adam fon Notbek 2gi, półku pieszego pietrowskiego Dymitr Karyckoy 1szy, półku pieszego wilmasztranskiego, plac-major kronsztadski Bazyli Puczkow, półku pieszego tobołskiego, plac-major pernowski Baron Piotr Netelhorst, półku 17go strzelców komendant fortecy wierchnieozierney Jan Kusznierew 2gi, dowódca półku pieszego kazańskiego Daniel Roztacz, półku siewierskiego konnych strzelców Baron Teodor Skardowi-Ranhton, dowódca półku irkuckiego huzarskiego Jan Tutczek, dowódca 3ciey grenadyerskiej artylleryczney brygady i 1szej bateryyney roty Nikołay Filipow 3ci, dowódca półku pieszego nawagińskiego Karol Fliche, dowódca 2giey artylleryczney brygady i 1szej bateryyney roty Alexander Waksmut 2gi, dowódca 4tey parzystey bateryyney roty 11stej artylle-

ryczonej brygady Rodion *Lasberg*, dowódca batalionu 5go półku 19go strzelców Bazyli *Markow-Winogradskoy*, półku grenadyerskiego Najjaśniejszego Króla Jmci Pruskiego i będący komendantem w mieście Stawropolu Teofil *Huchow* 2gi, dowódca batalionu osiedlonego półku 4go strzelców Krestian *Karlkwist*, dowódca rezerwowej baterii N. 5go roty 1szej artyllerycznej brygady Piotr *Dewilenes*; korpusu paziów Borys *Hinel*, korpusu 2go kadeckiego Alexander *Deszen*, korpusu moskiewskiego kadeckiego Karol *Bremen*; dowódcy półków: pieszego jeleckiego Paweł *Eyler* 3ci; strzelców: 27go Rodion *Czyczagow* 2gi i 32go Piotr *Liszyn* 1szy, półku czernihowskiego pieszego batalionu 3go Paweł *Alenicz* 1szy, półku pieszego szlisselburskiego Maxym *Ihnatienko*, dowódca batalionu półku pieszego brańskiego Trofim *Miczuryn* 2gi, półku pieszego kazańskiego Jan *Dublanskoy* 2gi, półku pieszego nawagińskiego Alexander *Piratińskoy* 2gi, dowódca batalionu osiedlonego półku 15go strzelców Pantelimon *Wojechewicz*, półku 32go strzelców Wincenty *Małyszewski* 1szy, dowódca półku ulańskiego buhskiego Wilhelm *Sierakowskoy*, półku 2go ulańskiego ukraińskiego Maciej *Orłowski* 1szy, półku dragońskiego charkowskiego Antoni *Czernoborodow*, półku dragońskiego nitawskiego Alexander fon *Ozarowskoy*, półku tyraspolskiego konnych strzelców Symon *Predajewicz*, półku tyraspolskiego konnych strzelców, komendant fortecy ileskiego szanca Alexander *Neiman* 2gi.

KRÓLEWSTWO POLSKIE.
Warszawa d. 20 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej).

Starożytny obrzęd święcenia wody, zwany *Jordan*, dnia 18 b. m. ze zwykłą uroczystością został odbyty. Processya z Kościoła XX. Bazylianów, złożona z Duchowieństwa i kilku tysięcy osób pobożnych, szła nad *Wisłę*, gdzie przy zwykłych modlitwach, miał kazanie Xiądz kaznodzieja Franciszkan. W kaplicy Zamkowej również uroczyste odbyło się nabożeństwo.

Dnia 19 b. m. w rocznicę Urodzin J. C. M. W. Xiężny ANNY PAWŁOWNY, Xiężny Oranii, odprawione zostało w Kościele Metropolitalnym pontyfikalne nabożeństwo, i zaintonowany hymn *Te Deum*, za najdłuższe panowanie N. CESARZA i KRÓLA, oraz pomysłność N. Rodziny Panującej. Celebrował JW. JX. *Koźmian*, Biskup Kaliski, Senator Królestwa, w obec JW. JX. Prymasa. Wieczorem miasto oświetlono.

Po ukończeniu d. 20 b. m. nabożeństwie Jubileuszowem w Kościele XX. Bernardynów, nazajutrz rozpoczęło się także nabożeństwo w Kościele XX. Karmelitów na Krakowskim Przedmieściu.

Dnia 7 b. m. na centralnym posiedzeniu Towarzystwa Królewskiego Warszawskiego Przyjaciół Nauk, obrany został prezesem tegoż Towarzystwa J. U. *Niemcewicz*.

W nowym Roczniku Instytutów Religijnych i Edukacyjnych umieszczono, iż w całym Królestwie Polskim jest kościołów katedralnych 9, Kolegiat 6, parafialnych 1919, prócz filialnych i innych oddzielnych, Seminarjów xięży świeckich, Główne 1, dyecezalnych 13. Domów dla wystużonych xięży świeckich 3. Klasztorów i Zgromadzeń z kościołami, płci męskiej 154, żeńskiej 20. Wszystkie Dyecezye dzielą się na 151 dekanatów. Prócz tego do Instytutów krajowych liczone są 2 kościoły w *Rzymie*, będące oddawna własnością narodu polskiego. Ludność katolicka obojey płci w parafiach zamieszkała, wedle ostatnich podań plebanów, przechodzi w ogóle dusz 3,500,000.

Wkrótce rozszkodzona będzie kassacyynie przez Sąd apellacyjny Królestwa Polskiego sprawa o gwałt publiczny, dokonany na osobie pasącego bydła, lat 58 mającego. Przedstawienie stanu sprawy tej wyjawilo osobliwsze zdarzenie, dowodzące szczególniejszego instynktu zwierzęcego i przywiązania bydła rogatego do swego pasterza. Posiadacz wioski, uważający przyległy do niego grunt za kontrowersyiny, dostrzegłszy, iż pomiano jego sprzeciwiania się, na tymże gruncie paszono bydło ze wsi sąsiedzkiej, kazał swym sługom poymać

pasterza tegoż bydła i przytrzymanemu na tymże gruncie plagi wyliczyć. Na donośny krzyk bitego i na głos jego, ratunku wzywający, zbiegło się bydło i pasterza swego od dalszego pokrzywdzenia uratowało. Uczestnicy bowiem czynu tego, którzy trzymali bitego pasterza, zeznali jednozgodnie, że otrzymawszy on już 14 razy, byłby jeszcze dłużej bitym, gdyby rzucające się na nich i grożące rogami bydło, nie było ich zmusiło do odstąpienia od dalszego bicia.

W okolicach *Warszawy* poniedziałkowy wichler stał się przyczyną szkód znacznych. Na kilka dni wprzód, panował w odległych o mil kilkanaście okolicach, a szczególnie w *Rawskim*.

Z powodu wzmianki w naszych gazetach o maszynie do wydobywania trucizny z żołądka ludzkiego, uwiadamia się szanowna publiczność, że takowa maszyna od 4ch już miesięcy sprowadzona z *Londynu* znajduje się u W. Doktora Medycyny, Rady Kollegialnego *Kuczowski*.

D. 18 b. m. przeniesł się do wieczności ś. p. JW. Antoni *Sokołowski*, 2gi Prezes Sądu Appel. Król. Pol. Mąż prawy, urzędnik pracowity, przyjaciel czuły, człowiek cnotliwy. Pokoy jego popiołom!

W roku zeszłym, w tutejszym szpitalu wyznania Ewangelickiego przyjęto chorych ubogich płci obojey 492, z których wyszło zdrowych 454, umarło 47. Prócz tego za szpitalem, w domach dano pomoc lekarską chorym 402; w ogóle otrzymało pomoc lekarską osób 933, przeto więcej 146, niż w roku poprzedzającym. Pochowano kosztem gminy osób 52.

D. 18 grudnia, pierwszy obchod imienin N. CESARZA JEGOMOŚCI i KRÓLA, w *Kielcach*, mieście głównem województwa krakowskiego, uwieczniony został przez utworzenie Towarzystwa Dobroczynności.

PRUSSY.

Berlin dnia 9 stycznia.

(Journal de St. Petersbourg.)

Biuletyn dziewiętnasty. Kaszel, wspomniany w biuletynie d. 4 stycznia, ustał, i oprócz tylko momentalnego bólu w pięcie nogi chorej, Król Jmć z resztą miał się dobrze. Leczenie nogi złamaney, postępuje. Dnia 7 stycznia, o godzinie 7 wieczorem.

Biuletyn dwudziesty. Król Jmć dobrze spał ostatniej nocy, i żadnego nie doznaje bólu. Leczenie nogi jest w stanie nayożądniejszym. Dnia 9 stycznia, o 7 wieczorem.

Hufeland, Wiebel, Buttner, Gräfe.

ANGLIJA.

Londyn dnia 30 grudnia.

(Journal de St. Petersbourg.)

Oto są niektóre szczegóły autentyczne, o handlu ludności Londynu i jego obwodu, w ciągu roku, kończącego się d. 12 grudnia 1826: W 97 parafijach *intra-muros*, odbyło się chrztów 915 a pogrzebów 1318. W 17 parafijach *extra-muros*, ochrzczono 5050; a pogrzebiono 4148. We 29 parafijach zewnętrznych, połączonych w komitetach *Middlesex* i *Surrey*, liczba chrztów dochodziła 12,604, a pogrzebów 11,423. Nakoniec, w 10 parafiach miasta i okolic *Westminsteru*, liczone 3,677 chrztów, a 3,869 pogrzebów. W ogóle: 22,244 narodzonych, z których 11,178 płci męskiej, a 11,066 żeńskiej; tudzież 20,758 zmarłych, z których 10,454 mężczyzn, a 10,304 kobiet. Pomiędzy zmarłymi liczone 7 stoletnich, z których 3 doszło do lat 105; 90 osob, które przeżyły lat 90; 110 nagle zmarłych; 57 samobójców, 5952 dzieci niemających lat 2, i 753 poranionych. Liczba zmarłych, 268 była mniejsza, jak w roku zeszłym.

Presserowie zgromadzili się d. 23, dla naradzenia się względem środków wyprowadzenia z użycia mechanizmów, przyjętych po drukarniach. Złożono petycją Królowi Jmci, dając poznać niedolę, do której są przywiedzeni w stolicy presserowie w liczbie 800, przez zaprowadzenie machin. Suplikujący, nayożądniej prosili J. K. M. o odesłanie tej rzeczy do izby handlu i przemysłu. Król Jmć odpowiedział, iż prośbę tę po-

ruczył rzeczony izbie, która oświadczyła, że nie do niej należało temu zapobiegać.

Wiele pisano po rozmaitych dziennikach, o mnogich przejściach katolików do kościoła protestantskiego, w dyecezyi *Cavan*: następujące uwagi, posłużyć mogą cokolwiek do objaśnienia tych doniesień: Wielu prałatów katolickich, ogłosiło wypadki narad, odbytych przez nich d. 14 grudnia w *Cavan*, a na których fakta następne okazały się z wyznań świadków wiary godnych, i osób, które trapione zgryzotą sumnienia, powróciły do kościoła katolickiego: 1) ofiary pieniężne, nagrody, urzędy po szkołach hibernijskich zwanych, korzystne place, odzienie, i. t. d. rozdawane były katolikom ubogim, dla przywiezienia ich do tymczasowego i zmyślonego odstąpienia, od wyznania swojej wiary. 2) Nieszczęśliwi, którzy się dali uwieść temi pokusami, byli to tułacze, włóczący się żebracy, kobiety nierządnego życia i nieprawe ich dzieci, nauczyciele szkolni, i robotnicy niemający zatrudnienia, niektóre osoby zniesławione, i kilku protestantów przebranych, mieniących się bydź katolikami, dla korzystania z nagród dawanych za apostazją.

— Dnia 2 stycznia —

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Zgon Xięcia York nastąpił dnia 5 stycznia wieczorem o godzinie 9 minut 20, jakkolwiek przewidziany, sprawił przecież wielkie wzruszenie w publiczności, i dotknął najszybszą boleścią Króla i całą królewską rodzinę. Udzielamy jeszcze następnych wiadomości, które otrzymaliśmy o ostatnich chwilach życia tego Xięcia. Dnia 4 b. m. J. K. M. bardzo źle noc przepędził, a stan jego zdrowia pogorszał się aż do wieczora do 9 godziny, w którymto czasie sprawił największą obawę. Położenie chorego było tak niebezpiecznym, że P. Henryk Halford wysłał lekarza Macmichaela do medycznego fakultetu, z uwiadomieniem, że już nie może prezydować na konsylium, które się miało zebrać po południu. P. Mac Gregor kazał powiedzieć choremu, że nie może go w tym całym dniu odwiedzić. Około godziny pierwszej Xiężę utracił po raz pierwszy pod czas całej swojej słabości, przytomność umysłu, i przez całe popołudnie zostawał w tym stanie, wyjąwszy chwil kilka, w których nawet pamięć odzyskał. O godzinie 4 wysłano Pana White, królewskiego posłańca, do Windsor z wiadomościami o stanie zdrowia Xięcia. J. K. M. zostawał w pomienionym stanie, aż nakoniec o 9 godzinie, minucie 20 oddał ducha, w przytomności wszystkich lekarzy i Xięcia Sussex, okazawszy przez cały ciąg swojej choroby prawdziwie chrześcijańską cierpliwość. Natychmiast wyprawiono do Króla Jmci gońca z tą smutną nowiną, jako też do wszystkich członków królewskiej rodziny, do ministra Peel i innych osób. Wkrótce potem po odejściu Xięcia Sussex (nadmierzalnie dotkniętego tym smutnym zdarzeniem) i lekarzy Rutlandhouse, przybył P. Mash, zostający przy ludzkie szambelanie, i odebrał dostojne zwłoki, które otoczono żałobnymi atrybutami pogrzebowego obchodu. Xiężę York miał lat 64. Urodził się dnia 16 sierpnia 1763 roku. Miał następujące tytuły: Xiężę Fryderyk, Xiężę Yorku i Albanii, (tę godność otrzymał 17 listopada 1784 r.), Hrabia Ulster w Irlandyi, Biskup Osnabrucki (był nań installowany 1764 r., objął rząd 16 sierpnia 1783 r., lecz je złożył 1802 r.), Feldmarszałek, naczelny dowódca krajowego wojska; pułkownik Igo pułku piechoty gwardyi, pułkownik dowódca 60 pułku piechoty, zastępca Króla, wielki mistrz obrzędowy orderu Łazienne-go, wielki intendent Nowego-Windsor, gwardyan nowego-Forest, kawaler orderu Podwiązkowego i wielu innych zagranicznych orderów i t. d. Dnia 26 września 1791 roku zastąpił w Berlinie Xiężniczkę Fryderykę Karolinę Ulrykę Katarzynę, najstarszą córkę panującego podówczas Króla Jmci Pruskiego. Nie spłodził dzieci z tego małżeństwa. Xiężę York dowodził w 1793 i 1799 angielskimi wojskami na stałym lądzie. W 1795 roku J.

K. M. mianowany został naczelnym dowódcą angielskiej siły lądowej. W roku 1809 oddalił się z tego urzędu, objął go znówu w 1811 i piastował go do śmierci. Przez zgon J. K. M. następstwo na tron przeszło na Xięcia Klarencyi, a w przypadku, gdyby ten umarł bezpotomnie, na siostrzenicę Króla Jmci, Xiężniczkę Alexandrynę, Wiktoryą, córkę s. p. Xięcia Kent. A gdyby i ta Xiężna zesza z tego świata bezpotomnie, należy się tron J. K. M. Xięciu Cumberland, a po nim jego najstarszemu synowi, Xięciu Jerzemu Fryderykowi. Xiężę ten jest w równym wieku z Xiężniczką Alexandryną, to jest mają lat 8. Potem następuje Xiężę Sussex, po nim Xiężę Cambridge i jego dzieci, przypuściwszy, iż wszyscy pomienieni Xiężęta zeydą bezpotomnie z tego świata.

Dziennik *British Traveller* mówi wyraźnie, że Xiężę Wellington mianowany jest naczelnym dowódcą na miejsce Xięcia York. Tenże sam dziennik zapewnia, że J. K. M. Xiężę Cambridge za ten urząd podziękował.

FRANCYA.

Paryż dnia 1 stycznia.

(z Gazety Warszawskiej.)

Onegdaj *Monitor* umieścił mowy rozmaitych władz krajowych do Króla Jmci i odpowiedzi Monarchy z powodu Nowego Roku. Hrabia *de Sèze*, pierwszy prezes sądu kassacyjnego, rzekł między innymi: „Francya nie lęka się żadnego wypadku, nadwierzającego jej honor i sławę. Nie ma także obawy o swoje swobody i spokojność. Obojga tego używa.” Vice-Hrabia *Barbé-Marbois*, prezes izby obrachunkowej, oświadczył przy końcu swej przemowy: „Mogliżbyśmy kiedy zapomnieć, iż sprawiedliwość jest najmocniejszą podporą tronów, a pilny dozór najlepszym opiekunem płacących podatków?” Baronowi *Séguier*, pierwszemu prezesowi sądu karnego paryzkiego, który w roku zeszłym otrzymał bardzo krótką odpowiedź, rzekł Monarcha: „Z prawdziwą radością przyjmuję wynurzone mi uczucia sądu karnego paryzkiego. Mości Panowie, polegam na gorliwości waszej; nie wątpię, iż ważne polecenie wam obowiązki, przywoicie zawsze pełnić będziecie. Cieszy mię to, iż potomkowi kanclerza *Séguier* mogą dać dowód mojej dobroci.” (Syn Pana *Séguier* został prokuratorem królewskim). Konsystorze obu wyznań Ewanjelickich i Izraelitów, zapewnił Monarcha, iż wszyscy wierni poddani mają prawo do życzliwości i opieki Królewskiej.

Gdy w dzień nowego roku, sądy składały powinszowania swoje Xiężni *Berry*, miała przy sobie dzieci swoje. Jeden z prezesów prosił Xiężny o pozwolenie powitania Xięcia *Bordeaux*, co otrzymawszy, rzekł do niego: *Dla uszczęśliwienia innych i własnego twego szczęścia, będziesz Xiężę sprawiedliwym, kochając prawdę. Gdy urośniesz, czy także pamiętać będziesz to, co teraz powiedziałem?* Xiężę odpowiedział: *Tak jest, pamiętać będę.* Prezes rzekł znów: *Przyrzeczenie to zapiszemy w księgę naszej, aby na zawsze zachowano je w pamięci.*

Między podarunkami, któremi Król Jmci w dzień Nowego roku zaszczycił Xiężnę *Berry*, był także zbiór wizerunków Monarchów i Ministrów, którzy się na kongressie Wiedeńskim znajdowali.

Podług *Gazety Godziennej*, Król hiszpański dał następującą odpowiedź na trzy żądania Anglii: 1) Żądają, aby poseł hiszpański wyjechał do *Lizbony*, i aby posła portugalskiego przyjęto w *Madrycie*. Lecz poseł portugalski w *Madrycie* oddalił się z własnej woli, nie będąc do tego zniewolonym od rządu hiszpańskiego. Przeciwnie posłowi hiszpańskiemu w *Lizbonie* oświadczone, iż urządowanie jego skończyło się; tak więc Portugaliya, nie Hiszpaniya, zerwała dyplomatyczne związki między obu krajami. 2) Żądają uznania konstytucyi portugalskiej i rządu ustanowionego w Portugalii. Dwór Madrycki nie miesza się w cudze interesa, uznał rząd ustanowiony testamentem *Jana VI*; lecz nie jest pewny, czyli terażniejszy rząd w *Lizbonie* uznany jest nawet przez Francją. 3) Jeśli

nakoniec żądają oddalenia Pana *Calomarde* i trzech jenerałnyech kapitanów *Longa*, *San Juan* i *Quesada*, winien Król Jmć katolicki uczynić uwagę, iż Pan *Calomarde* posiada zaufanie Monarchy swojego, który go dopóty zatrzyma, dopóki usługi jego poczytywać będzie za korzystne dla kraju. Oskarżeni zaś jenerałowie nie takiego nie zrobili, co by na ich oddalenie zasługiwało; przeciwnie, przyjęto w *Gibraltarze* zbiegów hiszpańskich, ułatwiono ich uzbieranie, i przez wylądowanie ich taki nieporządek sprawiono, iż wojsko francuzkie musiało przeciw nim wyruszyć. *Gibraltar* służy jeszcze korsarzom za przytułek. Wreszcie jedna tylko Anglija uznała nowe Rzeczypospolite amerykańskie, wbrew istnjącym traktatom między Angliją i Hiszpaniją. Dziennik *Gwiazda* przydaje: „Gdy *Gazeta Codzienna* dosłownie, jak twierdzi, udziela tajnych wiadomości; albo więc nadużyła zaufania, albo nie wypada zupełnie zawierzyć jej wyrazom.”

Zapewniają, iż Anglija poda nowe *Ultimatum* Królowi hiszpańskiemu, i że dla tego Pan *Lamb* pozostał w *Madrycie*.

Niemiecka gazeta paryzka donosi, iż d. 3 b. m. wysłano ztąd nadzwyczajnego gońca z rozkazem do jenerała *Arbaud-Jouques*, aby oba półki szwajcarskie, stojące na osadzie w *Madrycie*, przyprowadził do Francyi.

Gdy Król Jmć wracając dnia 4 b. m. z *Rambouillet* do tutejszey stolicy, przejeżdżał powyżej wsi *Caniere*, o 10 mil francuzkich od *Paryża*, arwały się dwa konie od pojazdu orszaku Monarchy, i porwały z sobą stangreta trzymającego cugle, który niebezpiecznie został raniony. Jeden ze służących będący za pojazdem upadł i złamał lewą rękę.

Onegdaj zwiedził Monarcha wystawę towarów z rękodzielni królewskich. Każdy robotnik stał przy swoim wyrobie. Szczególniej podobał się Królowi Jmci stół, na którym Panowie *Devely*, *Leloy*, *Regnier* i *Boulomier* odmalowali na porcellanie różne epizody z koronacyi w *Rheims*.

Członkowie rodziny królewskiej, a między niemi Xiążęta *Orleanu* i *Bourbon*, byli dnia 6 b. m. na obiedzie u Monarchy. Podług dawnego zwyczaju odbyła się uroczystość migdałowa. Xiążę *de Joinville*, syn Xięcia *Orleanu*, został Królem migdałowym, i obrał małżonkę *Delfina* na Królowę.

Gazeta Codzienna twierdzi, iż Xiążę *Wellington* uda się do *Wiednia*.

Listy z *Marsylii* pod dniem 30 grudnia donoszą, iż Lord *Cochrane* powrócił tam, i w końcu tygodnia miał popłynąć prosto do Grecyi. Odebrał z Anglii listy, które wyrażają, iż wszystko zrobiło się według jego życzenia. Fregata grecka wybudowana w *Nowym Forku* musiała już zawinąć do *Napoli di Romania*. Uzbierają w *Marsylii* fregatę turecką, znajdującą się w tamecznym porcie, i budują drugą, która jest na warstacie. Wiatr mocny uszkodził nieco korwetę *Lyonne*, którą dotąd z przyczyny nieodebrania całkowitey zapłaty zatrzymano.

HISZPANIA.

Madryt d. 26 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Posel angielski miał tajne posłuchanie u Króla Jmci. Zdaje się, iż głównejsze okoliczności ułatwiono, to jest, iż posel hiszpański ma być znowu w *Lizbonie*, a portugalski w *Madrycie*, i że nadal wszyscy zbiegowie przybywający do Hiszpanii, zostaną rozbrojeni. Król Jmć to tylko miał zastrzedz, iż co się tycze uznania rządu konstytucyynego w Portugalii, oświadczy się dopiero po dokładniejszey rozwadze. Kazano twierdże pograniczne przyprowadzić do obrońnego stanu.

Korpus hiszpański, mający się udać na granicę portugalską, już wyruszył.

Portugalczycy, którzy cofnęli się do Hiszpa-

nii przez *Badajoz*, natychmiast rozbrojeni zostali i w głąb kraju odesłani.

PORTUGALIA.

Lizbona dnia 20 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Onegdajsza gazeta tuteysza namienia o buncie pułku milicyi w *Guarda*; milicya *Tudoli* poszła za przykładem milicyi w *Guarda*; ogłosiły one Królem *Don Michala* i ustanowiły juntę tymczasową.

— Dnia 26. —

Ogłoszono tu co następuje; „J. K. M. Infantka Rejentka Państwa, rozkazuje uwiadomić wojsko, iż dziś przybył do tutejszego portu pierwszy oddział wojska, które Król Jmć Wielkiy Brytanii przeznaczył w pomoc wojsku portugalskiemu.”

Dnia 23 b. m. obiedwie Izby seymowe ukończyły posiedzenia swoje. W Izbie Deputowanych przyjęto jednomyślnie wniosek, aby oświadczyć nayrzetelniejsze podziękowanie Królowi Jmci W. Brytanii, Rządowi i Narodowi angielskiemu za dzielną pomoc daną w tak gwałtowney potrzebie Narodowi portugalskiemu. Ze zaś stosownie do przepisów, zamknięcie posiedzenia za dnia nastąpić musiało, nie było więc dosyć czasu do ułożenia tego adresu, w sposobie, któryby oznaczał dostatecznie wdzięczność Narodu portugalskiego dla W. Brytanii, i postanowiono za pierwszym zebraniem się nowej Izby ponowić ten wniosek i przełożyć stosowny adres do jej zatwierdzenia.

— Dnia 27 —

Powstańcy pod dowództwem Margrabiego *Chaves* wyszli z *Lamego*, zrabowawszy to miasto; cofają się do prowincyi *Tras-os-Montes*. Strwożyła ich wiadomość o przybyciu wojska angielskiego.

TURCYA.

Stambuł dnia 10 grudnia.

(*Journal de St. Petersbourg*).

Oto są niektóre celniejsze rozporządzenia, nowego regulamentu policyi, do wykonywania których, utworzony został urząd *Ichti-sab-aga*, poruczony *Mustafie Adze*: Dom *Ichti-sab-agi* powinien być położony nad morzem, ażeby łatwiej mieć oko na statki. Polecono mu jest nadewszystko, dostrzegać wagi chleba i ceny przez policyą naznaczony; do niego należy, ażeby rzeźnicy nie przedawali mięsa, przeznaczonego na zapas. Naczelnicy korporacyi będą wglądali w to, ażeby kupcy ich korporacyi, pilnowali się w przedaży ceny słuszoney. Ze zaś wielki natłok w stolicy, mógłby się stać szkodliwym, zapewnić się zatem będą o liczbie przybywających, utrzymywać spisy wszystkich mieszkańców, i nie cierpieć żadney osoby niepotrzebney. Każdy przybywający do *Stambułu* powinien być opatrzony w pismo, oznajmujące o celu jego przybycia. Tym końcem, ustanowione będą rogatki dozorcze, gdzie oficerowie, *Ihtisaba* zapisywać będą na biletach każdego przybywającego: odestany do *Agii*, albo też, w razie podeyrzenia: odestany do *Agii*, dla wybadania oddawcy. Co tydzień, rejestra dozorców mają być sprawdzane. Jesliby się znaleźli ludzie, nieznanomi, lub niezapisani, powzięmie się wiadomość, którą bramą weszli. Postępowanie hamalów i łodników będzie na oku. Osoby, przybywające morzem, tymże podlegają formalnościom. Od weścia na rogatce płaci się 4 parasy za człowieka, a 2 za hydzie. Zabrania się mieć broń i amunicyę w *kanach*, i przyjmować cudzoziemców, pod jakimkolwiek pozorem. Rajasowie nie będą używali sandałów łaźniennych, różniąc się od mużulmanów, pślednieyszą bielizną.

Pozwolono drukować. Z polecenia J.W. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radea Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 17 stycznia o. s. 1827 Roku.

3. ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома, отъ С. Петербургскаго Опекунскаго Совѣща сямъ объявляемъ, что въ ономъ продаемъ съ публичнаго шорта заложное и пророченное недвижимое имѣніе покойнаго штабъ Капитана Якова Степанова Дымчевича, состоящее Могилевской Губерніи чаусовскаго повѣша въ селѣ Кищичъ 205 въ деревняхъ Косоревъ 21 и Торговкѣ переселенныхъ въ село Кищичи 30, и того 256, ревизскихъ мужеска пола душъ, писанныхъ по послѣдней въ Бѣлорусіи ревизіи 1816 года, съ рожденными послѣ ревизіи, со всею принадлежащею къ сему имѣнію землею и всякимъ на оной спроеіемъ; для чего назначены сроки шортамъ будущаго 1827 года въ мартѣ мѣсяцъ первый 15, второй 17, и третій 22 числа, желающіи купить имѣніе сіе, могутъ явиться въ Опекунскій Совѣщъ показанныхъ числъ въ присудшенное время, и видѣть въ ономъ продаваемому имѣнію опись и условія.

3. Rada Opiekunicza St. Petersburgska CESARSKIEGO domu wychowania ninieyszem ogłasza: że w niej przedaje się z publicznego targu oddany w wikyci i przeterminowy nieruchomy majątek zmarłego Sztabs-Kapitana Jakuba Stefanowa Dymczewicza, położony w Mahilewskiej Gubernii w czausowskim powiecie we wsi Kiszczycy 205, we wsi Kosorowie 21 i Torgowce przeniesionych do wsi Kiszczycy 30, w ogóle 256 rewizskich dusz pici męzkiey zapisanych podług ostatniey na Białeyrusi rewizyi 1816 roku, z urodzonymi po rewizyi, ze wszelką należącą do tego majątku ziemią, i wszelkim na niej zabudowaniem; do czego naznaczono terminy następującego 1827 roku w miesiącu marcu pierwszy 15, drugi 17 a trzeci 22; życzący kupić takowy majątek, zechcą jawnie się do Rady Opiekunicznej w oznaczonych dniach w czasie posiedzeń, i widzieć w niej przedającego się majątku inwentarz i warunki.

Expedytor Osmołowski.

1. Stosownie do rozporządzenia Zwierzchności odbędzie się w dniach 26, 28 i 31 miesiąca maja roku terażniejszego, licytacya, na dostarczenie słomy w przeciągu 12tu miesięcy, zaczynając od 1 lipca tegoż roku, dla woysk konsystujących w mieście Wilnie i Powiecie Wileńskim. Zyczący przyjąć na siebie tę powinność, zechcą w terminach wymienionych jawnie się w Kancelaryi Urzędu mojego, gdzie w tym przedmiocie dostateczną mogą powziąć informacyą. 1827 roku stycznia 14 d. (podpisano) Marszałek Wileński i Kawaler Stanisław Jasiński.

Za zgodność: Sekretarz Siemaszko.

K A T A L O G

Nasion świeżych znajdujących się w ogrodzie P. Strumiły w Wilnie do sprzedania, zebranych w roku 1826.

Nasiona ogrodowe.

	kop.	sr.
Majoran	paczek	15
Bazylika	ditto	15
Melissa officinalis	ditto	15
Szpinak	ditto	15
Ogórki holenderskie zielone długie	ditto	20
Ogórki Indyjskie wielkie, grube	ditto	20
Ogórki Angielskie ranne	ditto	20
Ogórki gruntowe zielone i białe	ditto	10
Ogórki Angielskie gruntowe	ditto	15
Melony cukrowe	ditto	20
Melony Tureckie	ditto	20
Melony w różnych gatunkach	ditto	20
Melony zimowe, siac ostatnich dni maja	ditto	30
Melony pomarańczki	ditto	20

Melony hiszpańskie zielone, bardzo słodkie, zerwane mogą leżeć 3 miesiące bez zepsucia się ditto 50

Kawony zielone wielkie mięso czerwone ditto 20
 Kawony francuzkie żółte ditto 20
 Kawony w pasy mięso czerwone ditto 20
 Kawony w różnych gatunkach ditto 20

Nota nasiona ogórkow kawonow i melonow od trzech lat dawne.

Arbuzy pudowe białe ditto 10
 Arbuzy pudowe pomarańczowe ditto 10
 Arbuzy zielone 5 pudowe ditto 20
 Tykwy białe okrągłe ditto 10
 Tykwy pomarańczowe ditto 10
 Tykwy pomarańczowe chropowate ditto 10

Kalafiory angielskie ranne ditto 50
 Pomidory do użycia kuchennego ditto 15

Kapusta biała głowiasta, holenderska Łót 10
 Kapusta czerwona głowiasta ditto 10
 Kapusta włoska Sajoika ditto 15
 Kalarepa liliowa wielka Łót 10
 Kalarepa biała ranna wiedeńska ditto 15

Brukiew biała ditto 10
 Brukiew żółta amerykańska ditto 10
 Jarmuż fryzowany zielony ditto 10
 Jarmuż fryzowany granatowy ditto 10
 Jarmuż pstry ditto 15
 Endywia kędziarzawa żółta ditto 15

Endywia kędziarzawa zielona ditto 15
 Sałata wersalska w głowach wielkich ditto 20
 Sałata hiszpańska w głowach wielkich długo trwających ditto 20

Sałata brunatna inspektowa i gruntowa ditto 15
 Sałata bardzo ranna głowiasta ditto 15
 Sałata krwista ditto 20
 Sałata Rzymska wielka, którą blechować jak Endywią ditto 15

Sałata francuzka cykoryowa którą także blechować ditto 30
 Sałata pracht głowiasta ditto 30
 Sałata inspektowa cukrowa ditto 15
 Sałata psira głowiasta ditto 15

Radysa miesięczna żółta ditto 20
 Radysa miesięczna biała okrągła ditto 10
 Radysa czerwona okrągła ditto 10
 Rzodkiewka miesięczna biała ditto 10
 Rzodkiewka miesięczna liliowa ditto 10

Cebula hiszpańska czerwona ditto 15
 Cebula holenderska żółta ditto 15
 Salery lipskie wielkie ditto 10
 Salery wielkie żółte ditto 15
 Pory wielkie zimowe i letnie ditto 10

Cykorya brunświcka ditto 10
 Szezaw holenderski ditto 10
 Pietruszka cukrowa, ćwierć funta 30
 Marchew pomarańczowa ditto 30
 Marchew żółta ditto 30
 Marchew angielska ditto 60
 Marchew holenderska bardzo ranna Łót 15

Buraki angielskie ćwikłowe ćwierć funta 30
 Buraki holenderskie ćwikłowe ditto 30
 Buraki francuzkie białe cukrowe Łót 7½
 Groch cukrowy tyczkowy funt 40
 Groch cukrowy karłowy ditto 40
 Fasole perłowe ditto 30

K w i a t y.

Lewkonia letnia w 10 kolorach	paczek	50
Lewkonia zimowa w 10 kolorach	ditto	30
Lak czyli Fiołki w 5ch odmianach	ditto	30
Astry chińskie pełne w 8 farbach	ditto	30
Malwy pełne zimowe w różnych farbach	ditto	20
Malwy chińskie w różnych farbach	ditto	30
Balsaminy pełne w 8 farbach	ditto	30
Georginy w różnych far.	ditto	30
Mak pełny w 20 farb.	ditto	15
Rezeda wonna	ditto	15
Ostróżki w różnych kolorach pełne	ditto	15
Nasiona różnych kwiatow letnich a naywięcej długo-trwałych, w paczkach osobnych wyborowych		

gatunkow 56 rub. sr. 5
Takichże nasion gatunkow 28 r. 1 k. 50

W tym ogrodzie znajdują się do zbycia wszelkie rośliny treybhauzowe, oranżeryjne, i ogrodowe; oraz krzewy i rośliny długo trwałe do ozdoby angielskich ogrodów, podług osobnego katalogu za mierną cenę. Szczepy drzew owocowych, jabłek, gruszek, śliwek, trześni, wiszeń, morel, brzoskwin, fig, winorosl w najlepszych gatunkach. Porzeczki holenderskie wielkie białe, cieliste, różowe, czerwone. Agrest angielski wielki w różnych farbach i odmianach. Maliny maltańskie żółte, i amerykańskie czerwone wielkie etc. Życzący nabyć zechcą adresować do ogrodnika Hieronima Schroedersa mieszkającego w ogrodzie, który z akuratnością każdemu usłuży. A jeśli by kto życzył sobie mieć pocztą przesłane, dołączy na wydatki pocztowe.

1 Magistrat Miasta Grodna podaje do powszechnej wiadomości, iż w skutek wyszłego Zalecenia od JW. Cywilnego Grodz. Gubernatora i Kawalera, dnia 4 terazniejszego miesiąca i roku z N. 95, w tymże Magistracie odbywać się będzie licytacya na wzięcie w arędę zboru prowentow mieyskich, targowego, brukowego, pomiernego od zboża wagowego, i ozopowego od zagranicznych trunkow; żyozący przeto osoby wzięść w arędę, zbor tych prowentow, zechcą jawić się z prawnemi kaucyami do tegoż Magistratu w naznaczonych następnym trzech terminach: 25 januaryi, 10 i 21 februaryi roku idącego, gdzie takowa licytacya w stosowności do porządku prawa odbywać się będzie. Datt 1827 roku stycznia 7 dnia.

Prezydent Jan Dietrich.
Regent Cyrnhof.

2 Od Litewsko-Wilenskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie należnych od Wilenskiego obywatela żyda Ioki Taubera Prowiantskiej Wiedzy, za wzięte przez tego Taubera u Kommissyoniera 12 klasy Iskus Gronskiego sposobem pożyczki 16,404 rubli 18 kop. assygn. i miedzią, oddany na sprzedaż z publicznych targow, murowany dom tego Taubera, w mieście Wilnie na Zarzecznym Przedmieściu położony, oceniony w samych niepalnych materiałach 12444 rubli 54½ kop. assygn.; za niejawieniem się na naznaczone już terminy do kupienia żyozących, naznaczono na nowo terminy: 1szy 10, 2gi 20 marca następ. 1827 r., a 3ci ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania, które późniey nastąpi w S. Petersburgkich albo Moskiewskich gazetach, a zatem żyozący należec do targow, zechcą przybyc do tego Rządu, na wyż oznaczone terminy. Dnia 31 grudnia 1826 roku.

Assesor Józef Szulc.
Za Sekretarza Jamont.

3. Od Wołyńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, aby żyozący kupić opisaną część majątku obywatela Kajetana Malinowskiego w Starokonstantynowskim powiecie we wsi Weremiejewce, w ogóle 21 dusz pfcii męzkiej włóścian z ziemią, z której wyliczono rocznego dochodu 149 rubli 31 kop. srebrem, a którą oddano na sprzedaż, za nieopłacenie Magistraturze Powszechnej Opieki Gubernii Wołyńskiej, przeterminowanego kapitału z procentami 689 rub. 20 kop. srebr. i 754 rub. 80 kop. assygn., jawili się do pomienionego Gubernialnego Rządu na terminy: 1szy 21 februaryi, 2gi 28 marca, a 3ci i ostateczny

20 kwietnia następnego 1827 roku. Dnia 25 grudnia 1826 roku. Sekretarz Lawdański.

3 Znajdując zamieszczone w dodatku Kuryera Litewskiego w Numerze 138 idącego roku Oświadczenie Imieniem WWJPanow Jana i Eleonory Komornickich, przeciwko niżej podpisaney w Aktach Publicznych Ziemskich Powiatu Wilenskiego zapisane, przewidując potrzebę WW. Komornickich i publiczność następnie objaśnić: rzecz jest niezaprzeczona, że zeszyły Franciszek Waszkiewicz oyciec męża niżej podpisaney Jerzego, zajmował się obowiązkiem u JW. Pusłowskich, że w tey służbie doszedł końca wieku swojego, przed którym pomniąc na pomienionego syna swojego Jerzego, zostającego nately w służbie woysk Rossyiskich i nieobecnego w Mieście Wilnie, zostawił mu w naturalnym spadku oblig i dekret na 7,000 złotych polskich od Felixa Wołkowyskiego obywatela na białey Rusi w parafii Czarusowskiej w majątku Hołowienczykach mieszkającego; za któremi też summa jako jemu należąca destynowana została, na tegoż męża mojego Jerzego; na co i dowody potrzebne znajdują się, które przekonują zarazem, iż pomienione oblig i dekret W. Komornicki jako świadek zgonu Franciszka Waszkiewicza wspólnie z żoną swoją, mając sobie wręczonemi od zeszyłego Waszkiewicza synowijego Jerzemu oddać winni byli. Gdy wszakże skutek temu nienastąpił aż dotychczas, zmuszona więc była niżej podpisana z woli męża swojego dopominać się od WW. Komornickich zwrótu onych papierow, jakoż i dopominała się; obrażeni więc Komorniccy tym sprawiedliwym dopominaniem się, nietłumaoząc i niekommunikując się nawzajem po obywatelsku, zapisawszy w aktach oświadczenie, bez żadney najmniejszey potrzeby w dodatku Kuryera Litewskiego opublikować, w którym oświadczeniu zamieszczają wyrazy „Ponieważ zaś to jey upominanie się przybiera ton niejakięs napaści, więc oświadczający się chcąc raz nazawsze uwolnić się od podobnych korespondencyow i napaściow i. t. d.“ rozumieli, że są jakoby wyrokiem ostatecznym nazawsze uwolnieni od należney satysfakocy. Lecz gdy takowe ich oświadczenie jest tylko ułożone pozornie dla ukrycia istotney sprawiedliwości, zatem przeciwko onemu zamieszczając do gazet ninieyszą odpowiedź, że należności swojej poszukiwać oboje niżej podpisani będą, oświadczają i zapowiadają. Datt 1826 roku miesiąca xbra dnia.

Joanna Waszkiewiczowa.

Jerzy Normant Waszkiewicz Chorąży W. Rossyiskich.

Dozwolono drukować 25 grudnia 1826 roku. Cenzor Radzoa Kollegialny Symon Zukowski.

1. Astronomia zawarta we 22ch lekcyach, we dwóch częściach, z siedmiu tablicami figur, z dodatkiem obejmującym zagadnienia Astronomiczne, znajduje się w Wilnie w xiegarniach Zawadzkiego: Moritza, Żółkowskiego. W Warszawie, w xiegarni Zawadzkiego i Węckiego. Cena obu części z dodatkiem rubli sr. 2 kop. 25.
Dozwolono drukować. Dnia 17 stycznia 1827 roku. Cenzor Ignacy Reszka.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 11 januaryi rub. srebr. 3 rub. 77½ kop., czerw. złoty nowy r. 11 kop. 90; imperyal 37 rub. 75 kop.